

Als handen zich vouwen

Paasverhaal

door C. M. v. d. BERG-AKKERMAN

Het is een prachtige voorjaarsdag. Onbewolkt is de lucht, de zon staat stralend aan de hemel. Overal wordt het jonge groen zichtbaar en een weelde van vroeg bloeiende heesters maakt de wereld wondermooi. Sommige hoekjes in het stadspark lijken een stukje paradijs. De zangvogels fluiten hun liedjes en in de vijvers kwetteren en plassen en ploeteren de jonge eenden.

Op de banken vlijen de rustende A.O.W.-ers hun stramme leden, die ze met welbehagen laten koesteren in de warme zon. Het leven is de moeite waard en geeft veel schoons te genieten.

Ook in de stad, lijken de straten verjongd, nu de zon ze overgiet met haar warme stralen. Alle grauwheid moet wijken. Aan vele ramen hangen reeds de schoongewassen gordijnen en daar tussenin prijkt vaak een bloeiende plant, pas gekocht door de huisvrouw. De bloemenkooplui hebben het druk deze weken, ze brengen hun tulpen en hyacinten gemakkelijk aan de man.

Midden in een lange straat staat de carrier van zo'n bloemenventer. „Mooie tulpen en hyacinten, mooie bloemen!” heeft hij een paar keer geroepen. Toen kwamen de vrouwen vanzelf. Ze keken even tussen de vitrage door naar zijn wagen, pakten hun portemonnee en sloften op hun pantoffels naar buiten. Steevast keerden ze terug met een of ander mooi boeketje, of een bloeiend plantje. De koopman hoeft zijn waren niet eens erg aan te prijzen, vooral vandaag gaat alles grif van de hand.

De carrier staat juist voor het huis van Letta Bink. In de kamer heeft ze het bedrijvig gedoe van de koopman een poos gadegeslagen. Ze heeft de burenen allen zien gaan. De een met een primula, of een geranium, anderen met narcissen of tulpen, weer anderen met hyacinten of met violenplantjes voor de tuin... De buurt schijnt verzadigd, want het wordt al rustiger om de bakfiets. 't Is duidelijk te zien, dat de koopman bezig is te vertrekken.

Op dat moment grijpt Letta opeens ook haar portemonnee: „Koopman, nog even”, roept ze haastig, „ik wil ook nog wat kopen.”

„Wat zal het zijn, mevrouw? Een mooie sterke plant of een bosje frezia's?” „Nee, die lila tulpen, ja, die daar, zijn 't sterke?” „Prachtig goede mevrouw. Alles kersvers en zo van de veiling. Kijk eens hoe hard, daar zult u plezier van hebben”, vertelt de koopman praatgraag. Hij is in een beste stemming, verdient goed zonder zich teveel in te spannen. En 't is wondermooi weer. Hij wikkelt de bos tulpen weer in het papier en reikt ze over aan mevrouw Bink.

„Hoeveel krijgt u?”

„Een guldenvijftig astublieft, niet veel geld voor zo'n mooie bos.”

Letta geeft geen antwoord. Ze betaalt en gaat onverwijld weer naar binnen. Op de piano staat een wit-platelen vaas. Ze pakt die en gaat ermee naar de keuken om hem onder de kraan met water te vullen. Dan rangschikt ze de tulpen met zorg erin, draagt hem daarna naar binnen en plaatst hem opnieuw bovenop de piano. Van een korte afstand bekijkt ze de vaas. 't Zijn gewone tulpen en toch, nee, voor haar zijn ze niet gewoon... Die bloemen gaan spreken!

Die bloemen gaan spreken!

't Is een bewogen verhaal dat zij vertellen, een verhaal van lief en leed. Bij de herinnering die op dit moment Letta overweldigt, is ze traag in een leunstoel gezakt die vlak voor haar stond en ze hoeft helemaal geen moeite te doen om het verhaal van de tulpen te volgen.

Vorig jaar om deze tijd was het haar trouwdag. Het was een mooie dag, zoals vandaag en ze was gelukkig ook, bij het opstaan hadden ze elkaar al herinnerd aan de datum: Vandaag, zoveel jaar geleden, weet je nog, toen begonnen we samen... Ze hielden van elkaar, Peter en zij en het gemis aan kinderen werd wel gevoeld als een tekort, een leegte, maar vermocht niet hun geluk te verstoren. Integendeel, hun zestienjarig huwelijksleven had hen nog dichter bij elkaar gebracht. Peter leefde voor haar, zij voor hem! En altijd waren er op die dag bloemen. Witte seringgen met rode tulpen... Of heerlijk geurende anjelieren met diep-blauwe irissen... Het beste was niet goed genoeg. Vorig jaar had Peter die platelen vaas gekocht en hem laten vullen met lila tulpen. Hij stond daar zoals nu, toen als een blijk, een bewijs van zijn liefde... Ze waren nog niet eens uitgebloeid, toen die dag kwam. Ze wachtte hem 's avonds met de maaltijd zoals elke dag. Met zorg had ze de tafel gedekt, hij hield daar zo van, gezellig en rustig eten en dan onderwijl de dingen van de dag de revue laten passeren... Altijd was hij zowat op dezelfde tijd thuis, het mocht hoogstens eens tien minuten schelen, maar meer zeker niet. Ongeveer kwart voor zessen kon ze op hem rekenen...

Die avond wachtte ze vergeefs. Toen 't zes uur werd, begon ze al ongerust te worden, kon ze al niet meer rustig op haar stoel blijven zitten. Met stijgende angst liep ze naar de telefoon, belde 't kantoor, maar kreeg geen gehoor meer. Al 't personeel moest dus vertrokken zijn en Peter was eveneens onderweg. Maar waarom was hij dan nog niet thuis? Hij moest immers allang hier zijn, zou er een ongeluk gebeurd zijn? 't Werd bij half zeven, toen wist ze niet meer waar ze het zoeken moest. Met hoogrode kleur van spanning postte ze in de erker, tuurde ze de straat op en af... Toen ratelde als een onheilssirene de telefoon.

„Met mevrouw Bink”, zei ze onzeker
„Hier de politie van wijkpost 7. Bent u daar mevrouw?”
„Ja... ja meneer... is er een ongeluk gebeurd?”
„Inderdaad mevrouw, uw man heeft een ongelukje gehad met z'n brommer.”
„O zeg, is 't erg me... meneer”, hijgde ze nerveus.
„Vermoedelijk een been gebroken. Uw man is naar het ziekenhuis vervoerd. Wilt u daar ook even heenkomen. Maakt u zich niet al te ongerust, zo te zien valt het alles wel mee. Uw man is bij kennis en heeft gevraagd of wij u wilden waarschuwen.”
„O, ja meneer, juist, dank u. Ik ga nu meteen...”
Ze wierp de hoorn op de haak en kleedde zich automatisch. Al haar gedachten waren bij Peter. Ze had nog de tegenwoordigheid van geest, om het gasstel uit te draaien, waarop het eten nog aldoor warm gehouden werd, toen ging ze met spoed op weg naar het ziekenhuis. Ze was er in de kortst mogelijke tijd. Men verzocht haar meteen door te lopen naar een aan de ingang gelegen wachtkamer. Daar vond ze Peter liggend op een brancard. Hij keek dadelijk op toen ze binnenkwam: „Letta, ben je daar, gelukkig”, zei hij bevend.
„Peter, wat een schrik, hoe komt dat nu toch, o jongen, jongen...”
„'t Was mijn schuld niet, Letta... Je weet dat ik altijd voorzichtig rijd, maar er was een oude man, die voor mijn wiel kwam. Ik wilde hem sparen, maakte een te snelle zwenking en kwam daardoor in botsing met een auto...”
„Verschrikkelijk!”
„Je gelooft me toch, Letta?” vroeg Peter nerveus.
„Natuurlijk man, ik weet dat je voorzichtig rijdt...”
Ze streelde hem kalmerend over z'n hand. Er kwam een verpleegster binnen en even later de chirurg die enkele vragen aan de zuster deed en zich ook even tot haar wendde:
„U neemt nu dadelijk wel afscheid, mevrouw, over een uur of anderhalf mag u even terugkomen, dan hopen we het been gezet te hebben.”
„Is 't een lelijke breuk, dokter?”
„We zullen zien, een paar maanden zet ik er wel voor.”
„Zolang?” vroeg Peter gespannen.
„Wat wilt u, beenbreuken variëren van zes weken tot een jaar...”
Met deze woorden verliet de dokter haastig de wachtkamer...
„Je komt er wel door”, zei Letta bemoedigend. Toen kusten ze elkaar en daarop verliet zij hem. Bij de administratie had ze alle gegevens moeten verstrekken en daarop liep ze opeens doodmoe naar huis. Ze zat er verpletterd neer, totdat het tijd werd om opnieuw naar het ziekenhuis te gaan. Daar vond ze Peter, nog nauwelijks uit de narcose. Hij sprak verward en kende haar niet, praatte onophoudelijk... Maar 't been was gezet. Ze mocht de daarop volgende dag al vroeg weerkomen. Aanvankelijk ging alles goed, ze bracht hem haar bezoeken en ze telden samen de dagen waarop de dokter dacht dat hij weer naar huis zou mogen, om daar verder te liggen. Ze had immers alle tijd om hem te verplegen, verlangde zelfs naar het ogenblik om dat te kunnen aanvangen... Maar het mocht niet zo zijn. Het heette dat Peter kou

Overture

*In de weide, op de akker
wordt het leven weder wakker,
alom is een blij geluid
van de spreeuwen en de mussen
met een drukke vink ertussen
en een ribes loopt reeds uit.*

*'t Hommelt in de wilgepruiken,
't knopt en bot aan alle struiken;
't Speenkruid hecht een gouden rand
aan de bermen en de wallen,
waar bloeit het bij duizendtallen —
glanzend als het sterrenland.*

P. de Vries

gevat had, met hoge koorts lag hij neer, te ziek om haar op te beuren.

„Je sterft niet aan een gebroken been...” Wie zei dat ook? Ja, wie zei dat? Er kwamen complicaties, het gebroken been was plotseling niet belangrijk meer, men noemde andere namen... Verborg men eerst voor haar de ware toedracht? Ze zag dat het mis ging, hij stierf aan trombose... Ze schreit, geluidloos vallen de tranen langs haar gezicht. Waarom kocht ze ook die tulpen? Had ze zo'n behoefte aan het openrijten van een wond? Ik word nooit meer de oude, denkt ze treurig. M'n leven is zonder doel, zonder perspectief, waartoe moet zij voort? Heeft haar leven nog zin? In gelatenheid vraagt ze het zich af, terwijl haar gedachten nog aldoor in het verleden wroeten, het geeft allemaal niets. Wat mooi was en de moeite waard ging voorbij...

Ze schrikt op van de bel, die met nadruk overgaat. Met tegenzin staat ze op om open te doen, ze wenst geen visite vandaag. Nú niet! Maar Mien, haar schoonzuster kan ze moeilijk terugsturen.

„Dag Let, fijn dat je thuis bent”, zegt ze hartelijk.
„'t Is anders nog maar net, want ik dacht juist even een boodschap te gaan doen”, zegt ze heel niet vriendelijk.

„Nu dan blijf ik niet lang. Je hebt toch wel een kwartiertje tijd om me te woord te staan. Ik wilde namelijk iets vragen, maar 't is geen gemakkelijke zaak waar ik voor kom... ik wilde je vragen...?”

„O, je wil me zeker een of ander karweitje aansmeren? Jij met je sociale meelevende hart”, spot Letta snijdend. „Is er ergens een zieke opoe die oppas nodig heeft, of wil je misschien dat ik met lootjes ga leuren?”

„Hè nee, Let, zo moet je nu niet beginnen”, zegt Mien verlegen. „'t Is iets heel anders, het gaat over een kind, dat een tijdelijk thuis moet hebben, om-

dat de moeder naar een inrichting moest. We zoeken iemand die voor dat meisje wil zorgen."

"Zo, is 't een meisje..."

"Ja, van een jaar of acht, negen. Een leuk kind hoor! Wat denk je, zou jij haar niet willen nemen, je hebt genoeg tijd en 't zou zo goed voor je zijn, als je wat afleiding had. 't Is nu bijna een jaar van Peter... niet dat ik daarmee zeggen wil dat het niet erg meer voor je is, hoor, maar..."

"Houd op, toe", roept Letta afwerend. "En zeg, wat dat meisje betreft, ik doe het niet, 'k denk er niet over."

"Wat jammer", zegt Mien uit de grond van haar hart. "Ik dacht juist aan jou, 't zou goed zijn als er iets in je leven kwam, waardoor je van de gedachten steeds aan Peter wat afgeleid werd. Je staart teveel op één punt, Letta."

Mien kijkt vol medelijden naar het verwrongen, enigszins norske gezicht van haar schoonzuster. Peter zou haar zo niet meer kennen. Ze heeft haar vaker willen helpen en optrekken uit haar neerslachtigheid en apathie. Maar Let láát zich niet helpen, onhebbelijk naar ontvangt ze je vaak. Ze is slechts een schaduw van de vroegere vrolijke Let."

"Je gaat er niet op vooruit, Let", zegt ze voorzichtig.

"Dat kan, ik ben de slag nog niet te boven en vooral vandaag is het weer pet. Ik kan niet verkroppen dat door zo'n onnozel ongelukje Peter nu juist sterven moest."

Ja, dat wás vreselijk, ik begrijp het en juist daarom dacht ik", valt Mien aarzelend in de rede, terwijl haar ogen onzeker door de kamer dwalen, "dat je beter wat afleiding kon zoeken. Je geeft teveel toe aan je verdriet, dat kan toch niet goed zijn." Letta lacht zonder blijheid. "Zie je die tulpen daar? Zo kreeg ik die vaas vorig jaar van Peter voor onze trouwdag. Hij had smaak, vind je niet?"

"Je moet jezelf niet zo'n pijn doen, Let. Je moet ook niet aldoor omzien, kijk vooruit, God heeft vast voor jou nog een taak."

"Een taak die ik niet begeer. Maak je geen zorgen om mij, ik kom er wel. Maar houd je baantje asjeblijft bij je, zoek maar een andere vrouwelijke vrijwilligster."

Het laatste zegt ze weer wrang, het doet Mien pijn. "Ik zocht een vrouw met liefhebbend hart, dat was je eens, Let. Ik dacht..., maar kom, 'k heb me vergist, 't is en blijft jammer, maar ik zal gaan." De daad bij het woord voegend, staat ze op. Het groeten is enkel formeel. Als de deur dichtvalt, is Letta weer alleen. Ongelukkiger en ontevredener dan ooit. Miens woorden blijven in haar naklinken, ze is diep overtuigd van haar goede bedoelingen. Maar ze wil er niet aan, meermalen reeds reageerde ze zo onsympathiek. Ze zal, als ze zo doorgaat, familie en vriendinnen van zich verwijderen. Ze is een moeilijk mens...

Wat later staat ze op straat in de zonnige lentedag. Ze loopt langzaam want ze heeft geen haast... ach, dat dwaze, gezochte boodschapje

Die avond nam ze de witte vaas, met de lila tulpen. Ze brak ze stuk boven de vuilbak, zette daarna de vaas afgedroogd en ledig weer neer. Weg, met al te tere herinneringen, ze moest hard zijn.

Dagen gingen daarna voorbij, mooie en minder mooie

voorjaarsdagen. Voor Letta maakte het nauwelijks verschil, het ergste vond zij de verveling. 's Morgens al vroeg klaar met haar werk, vond ze verder moeilijk dagvulling en dan wist ze ook altijd dat haar schoonzuster gelijk had, toen ze zei dat ze beter een taak op zich kon nemen.

Vanmorgen had ze in de tuin gewerkt, onkruid getrokken en een beetje met de grasmaaier gerold. Nu was ze klaar en keek dralend naar de prachtige diep-rode pioenrozen. Vruchten van de nieuwe lente. De kale struiken waren plotseling uit gaan lopen en de zwellende dikke knoppen openden hun hart tot uitbundige bloei. Alleen wat bevroren punten bleven vruchteloos. Tussen alle struiken vond men wat dood hout.

Meer nog dan de rode bloemen, trokken die dorre takken opeens haar aandacht. Het was net of die haar iets te zeggen hadden. Ze knipte ze af en staarde ernaar terwijl zij ze in haar hand hield. Toen bracht ze ze naar de vuilbak. Als een flits schoot een minder prettige gedachte door haar brein. Was zij niet bezig ook te verdorren en te verdrogen? Een nutteloos leven leidde ze elke dag, een leven dat haar niet in het minst bevredigde. Toch mocht ze geacht worden nog in het volle leven te staan, als een jonge krachtige boom. De wind mocht aan haar schudden en rukken en de storm haar proberen te buigen, een krachtige boom valt niet. Een krachtige boom zou alleen maar sterker wortelen...

Deze gedachten grijpen Letta aan, ze heeft de keus: eens verzameld te worden als dor dood hout of... overwinterd en gehard te voorschijn te komen met prachtige vruchten. Ze is er intens mee bezig... Vanuit de buurttuin hoort ze blijde kinderstemmen. Duidelijk klinkt het lachen van de kleine Hans. Vreemd, vroeger riep hij haar vaak. Dan keek hij door een reet van de heining: "Mevrouw, ik zie u", riep hij dan. Ze maakten samen een gezellig praatje en ze gaf hem soms wat lekkers, want hij hield van haar!

Maar de laatste tijd kwam hij nooit meer, als ze hem zag, liep hij haar schuw uit de weg. Ze wás ook nooit meer aardig tegen het kind, gruwelijk egocentrisch leefde ze.

Had ze toch dat meisje in huis moeten nemen? Ze schudde haar hoofd, wist het niet, alleen één ding stond haar klaar voor de geest: ze moest wat gaan aanvragen. Voor 't eerst sinds lange tijd, dacht ze redelijk. Vele malen had men al een beroep op haar gedaan, tot nu toe vergeefs, maar er kwam kentering. Er was zoveel te doen, zoveel werk en zij, zij verpieterde haar dagen, aldoor een verdriet koesterend, dat door z'n groeiende omvang haar had overwoekerd.

Peter was weg, hij was altijd goed voor haar geweest, zestien jaar lang had ze ontvangen. Z'n liefdevolle zorg voor haar zal ze nooit vergeten. Dat was voorbij, hoe ze haar leven ook inkleedde, daaraan viel niets te veranderen. Maar ze kreeg nog een kans, terwijl ze neerzeeg in een diepe stoel, overdacht ze dat, bleef ze ermee bezig... Een leegte kon gevuld worden, wanneer je bereid was te geven, jezelf weg te cijferen. Ze vouwde haar handen, het was een simpel veelzeggend gebaar, dat ze onbewust deed. Maar het betekende, dat de wapenstilstand gesloten was.